GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ DALMATINAC"
ŠIBENIK
NAUČNI ODJEL

Tribuna

ŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.
Mali oglasnik 10 riječi D. 3.50 svaka daljnja 25 p.
Pripćeno po retku D 10 — Plativo i tuživo u Šibeniku

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik, Ul. Episkopa Milaša
Izdavač Hamilkar Vitaliani — Telefon br 47 — Urednik Milan Radojković

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
Pretplata mjesečno Din 12.- Inostranstvo Din 20
Čekovni rač. Zagreb 38.114 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III — ŠIBENIK, 26 OKTOBRA 1935 — BROJ 287

Situacija poslije petomajskih izbora

Priznajemo dobronamjernost gospodinu S. A., piscu članka što ga je pod gornjim naslovom napisao u uvodniku ovog lista od 19 X t. g. Radi toga i želimo da se sa nekoliko riječi osvrnemo na taj predmet.

Nemožemo dozvoliti nikakav posebni hrvatski individualitet u smislu nekog kompleksa, koji bi bio heterogen jugoslavenskoj naciji. Hrvatstvo, isto kao i srpstvo i slovenaštvo, tako mi hoćemo da shvatimo našu istoriju, bivalo je i razvijalo se do godine 1918, t.j. do stvaranja jedinstvene jugoslavenske države, **samo zato da pod tim nazivom unese u Jugoslaviju nacionalno očuvan onaj dio našeg, jugoslovenskog, naroda, koji je ono (hrvatstvo) moglo da privuče k sebi i da ga time, za ono ropsko doba tudjinskih vladavina, spasi od iznarodjivanja a po tome i od gubitka za našu jugoslovensku budućnost.**

Tim očuvanjem jednog dijela našeg naroda hrvatstvo je, kao i ostali plemenski planovi, izvršilo svoju najplemenitiju i jedinu funkciju, pak stoga ono, nakon stvaranja jugoslovenske države, utopljeno u jugoslovenstvu, nema — ideološki govoreći — da za se apsolutno bilo što više traži. **Najhrvatskije je ono hrvatstvo koje se rastopilo u jugoslovenstvu i postalo neumoljiv faktor jugoslovenskih stremljenja.**

Stoga je sa našeg nacionalnog gledišta nesmisao govoriti o nekom **posebnom hrvatskom individualitetu poslije godine 1918** i o nekoj **posebnoj hrvatskoj volji u „hrvatskim predjelima države".** Ko je već proćutio jugoslovenstvo u sebi, ne može da govori o posebnoj volji hrvatskoj, srpskoi ili slovenačkoj u našoj državi. Posebna volja ustremljena je na poseban cilj, a taj je u punoj opreci sa jedinstvom, pa i sa onim koje ima da se „tekar u budućnosti putem evolucije formira u masama. Jugoslovenstvo je jedinstvo, ono znači jedan jedinstveni narod. Bez toga jedinstva nema naše države, ni naše budućnosti. Jedan narod, jedna volja!

I ako mi ovako shvaćamo ovo pitanje, daleko smo od toga da negiramo svaku razliku izmedju pojedinih naših plemena i pokrajina, što ih na njima ostavi dugo vrijeme razdvojenog življenja i neprijateljskih uticaja. Ali mi te razlike nećemo da upotrebljavamo na to da ih gajimo i da sa njima uvijek podijeljen držimo naš jedinstveni narod. Te razlike mi shvaćamo u tom smislu da u raznim djelovima naroda pogodnim i različitim sretstvima uputimo mase k istom cilju, da te razlike tim neosjetnim putevima i načinima što prije i za uvijek uklonimo. U tome shvaćanju je, upravo, velika razlika izmedju nas i naših protivnika, koji, podržavajući separatne „volje" hrvatske, srpske i slovenačke, rade - pa i nesvijesno - na tome da nikada ne dodje do jedinstva nacije.

Osobito je ovaj problem „volje" važan kada se ima da odgovori na pitanje: ko je pretstavnik tih zasebnih volja plemenskih. Jeli to ideslista, kome je Bog dao da osjeti jedinstvo nacije, svedjer pripravan na žrtvu za njeno dobro, — ili onaj koji osim strastvene želje za diferenciranjem i mržnje na brata svoga nema nikakove druge odlike. U kratko, pa makar i drastično, rečeno: dali je pretstavnik te volje Strosmajer ili Frank. Ko ima moralno i sudbinsko pravo da bude pretstavnik „volje" **Hrvata — kao Slovena na Balkanskom poluostrvu, a, naravno, ne kao mase, koja bi mogla i da pognjoji tudje oranice.**

Mi vjerujemo da govorimo saglasno sa promislom Božjim i njegovom naklonošću spram našega naroda, kada velimo da je Strosmajer pretstavnik te volje. Pri tome nije nimalo važno da se kaže koliko je **danas** pristaša Franka a koliko Strosmajera, jer rješavanje problema: koje je prava volja Hrvata, ko je njen pretstavnik, nije ovisno o rezultatu nekih izbora sa gumenim kuglicama, u kojima je vladala strast i mržnja, a Bog ljubavi bio puno daleko. Radi toga ni onih 600.000 Hrvata ne znače **ideološki** apsolutno ništa, i ako pripuštamo da će oni imati jednu časovitu **političku** važnost.

Što, dakle, ostaje, sa ovoga gledišta, od one hrvatske individualnosti i posebne hrvatske volje. Ona znači samo negaciju našeg nacionalizma i zapreku da se naš narod dovine jednog ljepšeg i boljeg položaja medju narodima. Stoga je mi kao nacionaliste ne samo moramo odbaciti nego i pobijati kao protunarodnu, a u krajnoj liniji i kao — protuhrvatsku.

Medjutim, dok stojimo na gornjem idejnom stanovištu, sa kojeg nas, idealiste jugoslovenske misli i ljubavi, ništa nemože da pokoleba, mi ipak priznajemo da je politička potreba voditi računa o još postojećim osjetljivostima svih plemena i, s obzirom na to, voditi opreznu i pametnu jugoslovensku politiku. Treba izbjegavati grube povrede svih osjetljivosti plemenskih; državnu administraciju usavršiti, činovnički kadar očistiti od svega zla i kao najgore zlo progoniti nepotizam i korupciju; kod podjele mjesta u državnim službama voditi računa o svim plemenima podjednako, i t. d., i t. d.

Ali od priznanja i ispovijedanja tih potreba — pak do priklanjanja opoziciji — toliko je velika udaljenost da ju jugoslovenski nacionalisti nemogu da eliminiraju. Mi, nasuprot g. S. A., velimo: sve ono što je čestita u toj opoziciji doći će kadli — tadli k nama, k jugoslovenstvu, k Jugoslaviji, a onamo će ostati mržnja i tudjinski korov.

Split. I. B.

Poljski poslanik napustio Prag

Warszawa 26. Poljski poslanik u Pragu Dr Waclaw Grzybowski opozvan je iz Praga i postavljen je za potsekretara pretsjedništva u Warszavi. Za sada mu Poljska ne će postaviti zamjenika u Pragu, tako da će je u buduće u Čehoslovačkoj zastupati samo otpravnik posala. Vladini krugovi tvrde da je taj opoziv slijedio kao posljedica velike napetosti izmedju Poljske i Čehoslovačke, koja se napetost danomice povećava.

Pripreme za novu pomorsku konferenciju

London 26. Reuter doznaje da će se još koncem ove godine sazvati nova flotna konferencija u Londonu. Govori se da će sudjelovati samo onih pet sila koje su učestvovale na Washingtonskoj i Londonskoj konferenciji naime Engleska, Japan, U S A, Italija i Francuska.

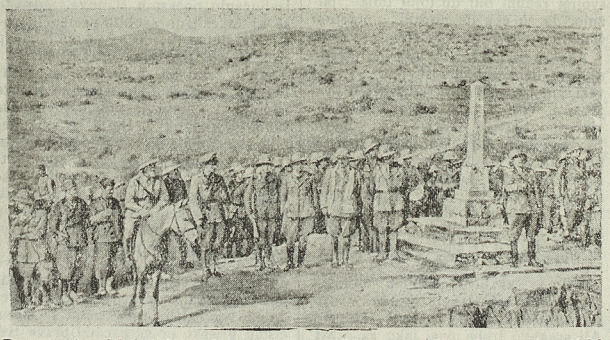
U japanskim političkim krugovima tvrde da će konferencija započeti 2 decembra i da će Japan sigurno poslati svoje opunomoćene pretstavnike.

Američki ministar vanj. posala Hull je izjavio da će USA rado sudjelovati na toj konferenciji.

Engleski bojkot talijanskih parobroda

London 26. Talijanski se parobrodi sve više i više bojkotuju u lukama Britanskog Carstva. Tako javljaju iz Bombaya da je parobrod trščanskog Lloyda „Conte Verde" otputovao sa samo 15 putnika i ako je 352 lica imalo da s njime otputuje u Evropu. Te se iste pojave zapažaju i na linija ma izmedju Italije i Južne Afrike. Vlada južnoafričke Unije donijela je odluku da se odmah uskrati svaka potpora talijanskim parobr. društvima koja su podržavala veze izmedju luka Sredozemnog mora i Južne Afrike. Te će potpore sada uživati neka njemačka parobrodarska društva.

Račun je poravnan (?)

Po zauzeću Adue talijanske su trupe na bojnom polju iz godine 1896, gdje je tad 6000 talijanskih vojnika izgubilo život, podigli spomenik palim junacima, koji je blagoslovljen u prisutnosti generala de Bono (na konju)

Švajcarska i sankcije

Bern 26. Savezno vijeće ponovno je pretresalo pitanje sankcija, ali još nije stvorena nikakova definitivna odluka, jer vlada želi da se pozabavi čitavim problemom sankcijá, a ne samo sa nekim etapama. Prema tome je za ponedjeljak zakazana sjednica vlade na kojoj će se definitivno zauzeti stanovište prema sankcijama.

Pred englesko-francuskim pomorskim pregovorima

London 26. Pariški dopisnik „Timesa" javlja da će preksutra stručnjaci francuskog ministarstva mornarice otputovati u London, gdje će pripraviti teren za pretstojeću flotnu konferenciju.

Hoće li Talijani povući čete iz Libije ?

London 26. Stižu dosta protuslovne vijesti o spremnosti talijanske vlade da povuče jednu diviziju sa libijsko—egipatske granice. Tako Reuter veli da će Italija u slučaju, da se potvrdi vijest o povlačenju engleskih drednota iz Mediterana, povući vj rojatno jedan dio svojih snaga iz Libije, i ako vele u Rimu, da pobude za britanske mjere u Sredozemnom moru i za talijanske vojne mjere u Libiji nisu istovjetne.

Dr. Kožul pomagat će vladu

Beograd 26. Pretsjednik finansijskog odbora Parlamenta i ministar n. r. Dr Marko Kožul odlučno demantira vijest da je stupio ili kani stupiti u Narodni radni klub. On izjavljuje da ne kani pristupiti ni klubu J R Z ni kojem drugom, već će izvan klubova kao i do sada pomagati vladu Dr Stojadinovića.

Protuslovlje

„Tribuna“ od 19 ov. mj. donijela je uvodnik pod naslovom „Situacija poslije petomajskih izbora“ potpisan šiframa S. A.

U tom se članku u glavnom tvrdi, da su petomajski izbori osvijetlili i utvrdili činjenicu, da Hrvati traže uređenje države, koje neće brisati njihov posebni individualitet i koje će im omogućiti punu snagu njihove volje u hrvatskim predjelima naše države.

Unutarnje preuređenje države svakako je jezgra „hrvatskog pitanja“ o kojem sam dao svoje mišljenje u „Tribuni“ od 10 augusta o. g.

Preuređenje države, koje neće brisati posebni hrvatski individualitet i koje će omogućiti punu snagu volje Hrvata u hrvatskim predjelima naše države, drugim riječima federativno uređenje države, negacija je jugoslovenskog narodnog jedinstva.

Protuslovna i naivna je dakle misao, da bi oni „kojima je politički ideal Strosmajerova ideologija“ toj ideologiji mogli poslužiti kad bi se priklonili redovima udružene opozicije, koja teži za federativnim uređenjem i koja ne usvaja narodno jedinstvo, jer ga proglašuje fikcijom.

Ali pisac gore navedenog članka vjeruje također da sporazumom Srba, Hrvata i Slovenaca može da pobjedi *jugoslovenstvo jedinstva*, slobode i jednakosti. To znači dakle, da je i on u dnu svoje duše jugoslovenski nacionalista, kad k tome još priznaje, da je najviši ili posljednji cilj naših međuplemenskih napora: pobjeda jugoslovenskog jedinstva, iako — dosta protuslovno ovome — u svom članku tvrdi, da su tobož neuspjeli toliki pokušaji da se Hrvate uputi u „korito jugoslovenske integralističke politike“.

Svaka poštena borba treba da se vodi u ime jednog vrhovnog načela. Sporazum između Srba, Hrvata i Slovenaca ne ovisi pak o širokim narodnim slojevima, pa ni od onih 600.000 izbornika, koji su glasali za listu Dr. Vl. Mačeka. Taj sporazum ovisi od ograničenog broja narodnih vođa i pretstavnika, koji treba da budu orijentirani baš Strosmajerovom i Aleksandrovskom ideologijom, da budu nadahnuti duhom rodoljublja i da u njima bude usađena svijest moralne slobode i ravnopravnosti. I kad zavlada među njihovih stremljenja i pregnuća, u jugoslovenskom narodu zavlada politički moral, socijalna pravda i ekonomsko blagostanje, tad će otpasti svaka težnja, da se Hrvatima priznaju posebni individualitet (koji im inače kao plemenu nitko ne osporava) i da im se omogući puna snaga njihove volje u hrvatskim predjelima naše države, jer njihova volja neće biti tada ograničena samo na hrvatske predjele, nego će ta volja, ujedinjena s voljom Srba i Slovenaca, obuzimati jednakom ljubavlju i jednakim interesima sve predjele naše otadžbine: čitavu Jugoslaviju.

Zagreb. J. K.

Ratifikacija konkordata

Beograd 26. Medju prvim zakonskim projektima uzet će se u razmatranje i skupštinsko odobrenje konkordata koji je naša zemlja zaključila sa Vatikanom. Ratifikacija konkordata izvršit će se odmah poslije izbora skupštinskih odbora i riješavat će se kao hitna.

Reorganizacija francus. redarstva

Pariz 26. „Excelsior“ javlja da će se francusko redarstvo potpuno reorganizirati u vezi sa prestojećim zakonima za suzbijanje uličnih nemira. Donijet će se ograničenja za nošenje oružja i povećat će se snaga mobilne garde.

Strani kapital na našoj obali

Žalosno je i teško kada u vlastitoj zemlji morate gledati strance kako hoće da vrše ulogu gospodara, kako nemilosrdno iskorišćuju domaće radništvo, i kako taj njihov posao ima u više slučajeva i političko imperijalistički karakter.

Na našoj obali sve veće tvornice pripadaju strancima, pogłavito talijanima. Dok je franc. tvornicama i kapitala glavni cilj profit i zarada, dotle je talijanskim. pored toga i cilj: preko privrednog osvajanja terena u nedoglednoj budućnosti doći i do stvarnog osvajanja tog kraja, na kojemu taj kapital djeluje.

Ne samo to, nego te tvornice upošluju i svoje stručnjake-strance, tako da mnogi naši vrijedni stručnjaci, iako školovani u inostranstvu, ostaju više godina bez posla i zarade.

Najžalosnija pojava u svemu ovome jest sudjelovanje priličnog broja naših uglednih ljudi, koji se inače bakću velikim patriotizmom i busaju se u prsa, hvaleći se svojom prošlošću, u upravama tih preduzeća, kojima je prema tome lični interes zamračio mozak. To su grijehovi i zločinstva sa njihove strane prema onom našem domaćem radništvu, koje u svim preduzećima biva izvrgavano najstrašnijim progonima i ponižavanjima. Ali ti „mudri oci“ pred svojim masnim i unosnim položajima to ne osjećaju.

I ovom zlu ima lijeka. Tu je drž. vlast, da suzbije strance — stručnjake iz tih preduzeća, silеći ih da kao stranci plaćaju državi naročitu taksu.

A suzbijanje stranog kapitala ucpće to stoji u rukama naših „velikih“ patriota, koji sjede u stranim preduzećima, a koji, mjesto da sjede u tim preduzećima i da vrše jednu nečasnu ulogu, svojim kapitalom mogu da osnuju naša vlastita preduzeća, u kojima bi naš radnik bio zaštićen.

C. Pezelj

Posmatranja nakon skupštine Gl. Saveza srp. Zemljor. Zadruga

(Nastavak i svršetak)

Dosadašnja praksa izbora članova upravnog i nadzornog odbora gl. Saveza nije savremen, jer ne konvenira ni poslovanju zadrušnom, niti uzima u obzir razmjer učlanjenih zadruga iz pojedinih krajeva. Otuda nastaje jedna nepotrebna praznina kod onih zadruga koje nemaju nikoga od svojih pretstavnika kod Saveza, bilo u Nadzornom odboru, bilo u upravi. Stoga treba utvrditi kao pravilo, da se oni biraju prema broju upisenih članova u Savezu, kao i to da budu birani po svojim skupštinama većinom glasova, a potvrđeni od Saveza. Ovim načinom povećuje se interes općenitosti, koji udružuje zadrugarstvo i u isto doba određuje saradnju cjeline, koja dobro poznaje svoje želje i znade što hoće.

Ovom prilikom prinudjeni smo da istaknemo jednu iskrenu zamjerku, samom dnevnom redu ovogod. glavne skupštine. Tiče se tačke 12 dn. reda o isključenju i izboru počasnih članova. Isključenje je uopšte jedno tugalivo pitanje i kod običnih članova zadrugara, a nekmoli kod onih, koji su svojim radom bili dostojni tolike pažnje, da su čak imenovani počasnim članom Saveza.

Ako se isključenjem takovih pogađa njihova lična osjetljivost, onda i Savez sam po sebi gubi od svoga dostojanstva. Više je nego stalno, da se ovim podgrijavaju trzavice i sukobi. Savez u trebljenju počasnih članova ne bi morao imati neograničenu moć. Formalno traženje odobrenja od gl skupštine, kao što je to predvidjeno, treba svestrano obrazložiti i ograničiti na odobrenje skupštine sa najmanjim brojem od dvi trećine prisutnih pravomoćnih delegata.

Vrlo je škakljivo ulaziti u potankosti povoda koji davaju pravo Savezu, da isključuje svoje počasne članove. Ali svakako treba ovaj iako ga pravila ovlašćuju po čl. 11, da ozbiljno promisli na činienica: kako mogu dojučerašnji odlikovani članovi i dugogodišnji izgradjeni i prokušani radnici odlikovani najvećom čašću u zadrugarstvu, odjednom postati toliko grješni, da ih se smatra rušiteljima onoga, što su sami stvarali i gradili, a od čijeg se uspješnog rada koristilo zadrugarstvo, a preko ovoga i gl. Savez. Još jedna nelogičnost u predmetu imenovanje, odnosno isključenja počasnih članova. Ove bira po čl. 4 pravila skupština na predlog upravnog odbora. Prije nego se upr. odbor odluči na isključenje počasnog člana, kojega je prethodno on sam predložio, — svejedno, da li današnji, ili prošlašnji — mora dobro i nepristrano da prouči, da li zbilja ovaj radi protiv ugleda i interesa Saveza ili zadrugarstva uopšte, kako rastegljivo propisuju pravila. Jer, ili je ove članove nprav. odbor u svoje vrijeme predložio za počasne bez dovoljnog izvidjaja o njihovim zaslugama, ili se docnije nezavisno držanje ovih ljudi smatrало ne poćudnim. Načelo je slobodnog zadrugarstva, da njegovi članovi, bili počasni ili redoviti budu zavisni jedino prema društvenoj zajednici, ali u odnošaju prema upr. odboru, oni uživaju potpunu nezavisnost imuniteta i slobode.

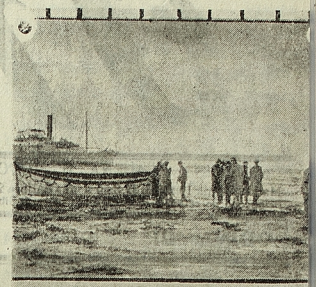
Provadjanjem prakse upr. odbora o isključenju počasnih članova, jedva bi se naslo celjade osobite pretenicioznosti i častoljublja, da se primi takovog počasnog odlikovanja u zadrugarstvu.

Mi bi želili da se slični slučajevi u buduće ne ponavljaju, jer su uopšte neumjesni i štetni, a pogađaju najviše samo zadrugarstvo. Desili se ipak nemili slučaj, da Savez bude primoran latiti se krajnih sredstava, tada prethodno valja zasterjela pravila o isključenju podvrći reviziji i ustanoviti anketu, koja će sprovesti ispitivanje po krivnji dotične ličnosti, a potom svoj predlog uputiti upr. Odboru.

Ni u kojem slučaju nije podnošljivo da počasni član Saveza svojim zloupotrebama uzurpira povjerenje zajednice. Nu u isto doba treba svesti na čistac grješke pojedinaca. Uprava Saveza otkloniće od sebe sve moguće podozrivosti, prepusti li drugome faktoru da procjeni i osudi povrjedu zadrugarskih načela.

Zadrugar

Žrtva oluje u sjevernom moru

Nevrijeme, koje je zadnjih dana vladalo nad sjevernim morem, bilo je tako jako, kao što odavna nije, a prouzročilo je velike štete. Sve su obale znatno oštećene, a broj nestalih brodova je velik. Tako se finski parobrod „Esbo“ nasukao na Cumberlandskoj obali, gdje je spasavanje brodolomaca bilo uslijed vjetra i valova jako otežano.

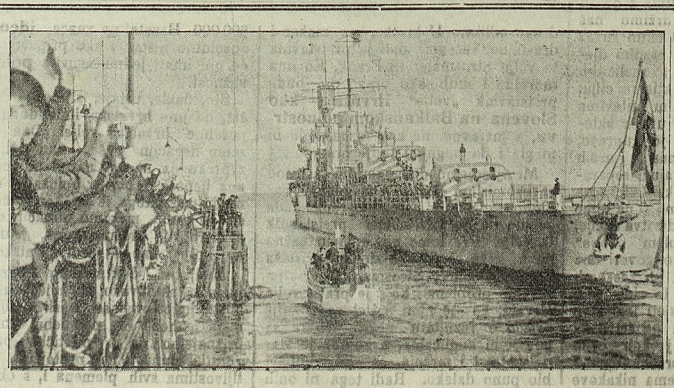
Ratoborni Mussolini

Vadimo iz posljednjeg uglednog francuskog nedjeljnika „Vandemediaire-a“, razgovor g. Mussolinija sa francuskim novinarom koji je u poltronskoj poniznosti — po pitanju Abesinije — g. Lavalu prebacio pomanjkanje latinske solidarnosti u Anglo-Italijanskom sukobu. G. Mussolini, uzevši u odbranu g. Lavala, odgovori, da je g. Laval prokušani brat u latinstvu, a kao dokaz iznosi, da bi još odavna puška pukla na posve drugoj strani italijanske granice, da na pravom mjestu nije bilo odlučne intervencije gosp. Lavala.

Dakle je tačna naša ranija tvrdnja, da nam je nečijom intervencijom onemogućeno da u Ženevi iznesemo i brojni i argumentirani materijal o pravom krivcu Kraljeve pogibije te smo onako jadno proveli svalivši svu krivicu na Janka-Pustašku-Madjarsku, dok je moralni i materijalni krivac čekao u zasjedi da u očekivanom haosu Pavelićevoj bandi podjeli „slobodu“, a za sebe okupira Dalmaciju. Hvala g. Mussolinuju na iskrenosti.....

(„Yougopresse“ — Paris Br. 402)

širite »TRIBUNU«

Odlazak broda Karlsruhe

Njemačka oklopnjača „Karlsruhe“ otplovila je iz luke Kiel na jedno svjetsko putovanje od više mjeseci

Dopisništvo TRIBUNE: Gospinica 30 ili Trafika g. Petrikova [Narodni trg]

SPLIT

Dali bi zemlja imala koristi od ženskog prava glasa?

Danas je Vaš dopisnik imao razgovor sa jednom uglednom gospođom V. iz Splita, koja mu je na pitanje „Kakovo je njezino mišljenje o ženskom pravu glasa", odgovorila Inače „Tribuna" će po ovom predmetu uvrstiti svaku, pa i suprotnu izjavu, da bi na taj način omogućila slobodnu diskusiju o tom pitanju.

„Mi živimo u vremenu strahovite nervoze cijelog čovječanstva. Čitav svijet, pa tako sada i nas zahvatila je neka strašna manija isprsavanja, deklamovanja i galame.

Čitav sadašnji rad naših sadašnjih političara (osim nekoliko iznimaka!), kao i onih iz prošlosti, svršavao je na nekoliko lijepo izrečenih govora, izjava ili slično. Stvarnog rada, rada koji bi bio okrunjen naporom i znojem pojedinaca bilo je vrlo malo, kako sa jedne, tako i sa druge strane.

A narod pak prilično kulturno zaostao, varan obećavanjima i sličnim, demoralisao se. U takovoj demoralisanosti on je naklonjen destruktivnosti — rušenju. I stoga, uzde, čvrste nade poštenih i saveznih upravljača dobre su. Mi žene volimo demokraciju, ali demokraciju, koja se definiše u riječima: pravda, jednakost i bratstvo. Ali ne demokraciju, koja se bazira na propuštanju bezakonja, koja dozvoljava povredu osnovnice zemlje — Ustava, znači demokraciju sa strogom primjenom zakona prema svima onima koji se o zakon ili riječ ju ili dijelom ogriješe.

Eto, zbog te naše kulturne zaostalosti, zbog te političke demoralisanosti, mislim da se ženama ne bi trebalo dati pravo glasa, jer će se na taj način spriječiti još veći haos koji bi time nastao. Inače žena može Naciji pomoći i na drugi mnogo časniji način za nju. Tu je u prvom redu dom odgoj djece i nacionalna, kulturna i humana društva".

— — —

Budući se je prilikom zbora žena opazilo da istom nisu mnoge istaknute gospođe sudjelovale, Vaš dopisnik danas je posjetio jednu uglednu gospođu koja surađuje u upravama nekoliko ženskih društava u Splitu, upitavši je: „Što znači, gospođo, Vaš pasivni stav u današnjem pokretu žena za žensko pravo glasa?"

„Daleko sam od toga da smatram da žena treba da se zatvori između četiri zida i da bude pasivna k razvoju svoje Nacije. Mi žene imamo toliko lijepih dužnosti, kojima možemo da koristimo Otadžbini i porodici.

Socijalno i privredno polje jesu naša snaga. Ne entuziazmiram se za današnje pokrete, jer današnju politiku treba dovesti najprije u sklad sa demokracijom a to iziskuje mnogo ličnih žrtava u karakteru, ponosu i dosljednosti, smatram da su to vrline koje treba za ženu sačuvati baš u korist njezinog ponosa i časti".

Splitska Općinska Uprava i g. Dr. G. Angjelinović, b. min. i senator

Kako je dobro poznato, današnju Općinsku Upravu sa g. Ing. M Kargotićem kao načelnikom i g. Dujom Ivaniševićem kao donačelnikom, dovelo je na vlast g. Dr. G. B. Angjelinović, ministar i senator, onda kada je J.N.S. bila na vlasti.

Historijat dolaska te općinske uprave je u Splitu vrlo detaljno poznat, a poznate su i sve predradnje oko stvaranja ove kombinacije u kojima je dolazilo do internih sukoba izmedju pojedinih grupa u „Jugoslovenskoj Čitaonici" t. j. političkoj organizaciji Dr. Angjelinovića.

Sada se zamjerà Općinskoj Upravi da je — obzirom na izmjenjenu političku situaciju — prekinula sve veze čak neki tvrde i lične sa g. Dr. G. B. Angjelinovićem i smatra se da je takov postupak diktiran željom približenja opozicionim političkim grupama.

„Posljednje glasovanje petomajskih desperatera"

Članak min. unutr. djela g. Dra Korošca, objavljen u listu „Slovenac" povodom biranja pretsjednika Nar. Skupštine, našao je u redovima jug. orjentisanih političkih grupa u Splitu na nezadovoljstvo i revolt. Mi se u kritiku o ovoj stvari nemislimo upuštati, ali ipak smatramo da je riječ „desperater" vrlo nezgodno izrečena, poglavito ako se uzme u obzir da ju je izrekao min. unutrašnjih djela, a na adresu 171 nar. poslanika, koji su dali svoj glas za g. Ćirića, pretsjednika Nar. Skupštine.

Razmirice u bivšoj H.S.S. u Splitu

Iz dobro obavještenih krugova saznajemo da već od dužeg vremena postoje jake interne razmirice izmedju prijatelja g. Dr. Ante Trumbića i prijatelja g. Paške Kaliterne, radi vodstva i prvenstva u Dalmaciji.

Prijatelji Dr. Trumbića stoje na stanovištu da Dalmaciju nemože da vodi čovjek kvalifikacije kao što je g. Kaliterna i zahtjevaju da političko vodstvo u H. S. S. bude u rukama ljudi povjerenja g. Dr. Trumbića, od nosno njega lično.

Izmedju g. dr. Berkovića i g. Kaliterne također postoje razmimoilaženja taktičke naravi, tako da se sa sigurnošću može da kaže da se H.S.S. dijeli u tri grupe.

Sve dopise, pretplatu i ostalo za „TRIBUNU" ostavljati u papirnici Petrikov Mihail, Nar. trg—Split.

Opozicioni krugovi u Splitu imaju velike nade iako su izborom g. Ćirića strašno ubiveni

Opozicioni krugovi u Splitu, a po izboru g. Ćirića, vjeruju da bi moglo doći do raspuštanja Nar. skupštine. U tom duhu piše uvodni članak „Jadr. Dnevnik" od 21. X. pod naslovom „Raspust Nar. Skupštine." Inače, ti opozicioni krugovi izborom g. Ćirića i pobjedom Jevtićevca, Puhoraca i ostalih ubiveni su, bojeći se povratka istih na drž. Upravu.

Carinska skladišta i općinski nadzor

Po gradu se govorka da je licitacija, iako formalno posvema zakonita, tako provedena da je zaključena cijena gradnje carinskih skladišta, ispod mogućnosti da bi se tim iznosom mogla da sagrade skladišta, onako kako je to u uslovima propisano.

Gradjani stoga misle i žele da općina kao tehničko nadzorna vlast imenuje nekoliko nadzornih inžinjera, kako bi se dokazala neosnovanost ovakovih tvrdnja, koje kako rekosmo kolaju grad dom još za prvih dana početka gradnje.

Općinska Uprava bi učinila dobro da po ovo e dade jedan svoj komunike, sa kojim bi objasnila stvarno stanje stvari i sa sebe otklonila ovakove sumnje. — Ovo tim više što su licitaciju dobili — potpuno zakonito — bivši drugovi današnjeg načelnika i brat g. donačelnika.

Predavanja na pučkom univerzitetu

Knin, 22 X.

Dr. R. *Simeonović* održao je jučer, u prepunoj dvorani Ž. N. Zadruge predavanje: O nervnom sistemu. Poznatom svojom jasnoćom, g. je predavač objasnio kako je u čovjekovim moždanima centar, ili centri, svega psihičkog života, svih osjećaja, nadražaja i izazvanih refleksa koji sačinjavaju ljudsko življenje i proživljavanje. Slikama i vlastitim crtanjem na tabli plastično je dočarao rad živčanog sistema, kojemu je korijenje u mozgu a razgranjiva se po cijelom tijelu. Upleo je u ovo teško filiziološko predavanje i pojave bolestii abnormalne pojave kod djece i odraslih, protumačio je klapnje i dešao je do najnovijih rezultata znanosti o pitanju: u čemu se sastoji, ili koji je uzrok, nadarenosti pojedinih ljudi, kao i abnormalnih pojava u duševnom životu.

Predavanje bilo je saslušano najvećim zanimanjem i aplauzom. Od kolike su važnosti — po opću naobrazbu — ovakova predavanja, sve to bolje uviđa kninsko gradjanstvo, a nadamo se, da će i oni, koji se od ove koristi klone, ipak okoristiti pripovijedanjem nazočnih slušatelja.

Rad na narodnom prosvjećivanju u Benkovcu

Jugoslovensko društvo za čuvanje narodnog zdravlja — družina Benkovac, uz saradnju Doma nar. zdravlja u Benkovcu od prije duže vremena prazničnim danom priredjuje po srezu benkovačkom razna predavanja iz područja higijene, poljoprivrede i ostalih činioca narodnog prosvjećivanja. Do sada je zapaženo da su u ovome radu najviše uzeli učešća slijedeći prijatelji naroda: gg. Dr Buntjelić, šef Doma narodnog zdravlja, Dr Kakuškin sreski ljekar, T. Kalanj školski nadzornik, S. Kulušić sreski veterinar, B. Malešević sreski agronom i Lj. Rosić poznati poljoprivredni veteran.

Ovu akciju narod osobito pozdravlja sa nadom da će se ista unaprijed češće obnavljati.

Neredovno pristajanje parobroda

Nevidane 22 X.

Poznata je već stvar da mjesta u okolici Šibenika nemaju neke naročite parobrodarske veze. Ono što imaju to je najpotrebnije za održanje veze i većinom se svodi na jednu ili najviše dvije pruge. Zato bi trebalo da bar ove pruge redovito tiču mjesta kako je predvidjeno voznim redom. Medjutim da se to uvijek ne dogodja najbolje pokazuje slučaj koji se prije neki dan desio. I ako je u mjestu Nevidjane bilo šest putnika, pored robe, koji su čekali na parobrod, isti je 21 t. m. (pruga br. 33) prošao pored ne zaustavljajući se, protivno voznom redu. Na ovaj način ovi putnici pretrpjeli su štetu samo zbog neuvidjavnosti kapetana. Dok mjesto nije imalo obalu, brodovi su redovito pristajali na sidristu, a sada će izgleda od raspoloženja kapetana zavisiti pošta, roba i putnici.

Ako već prema voznom redu parobrod treba da pristaje, kapetani bi morali ovoga da se drže a direkcija Jadranske plovidbe trebala bi da o ovome povede računa, jer je to u njenom interesu.

S. M.

Iz Drniša

Alaj smo se sastali....

Ugodni razgovor politički u jednoj slici

(Radnja se odigraje u Drnišu pred hotelom „Danica". Malo poslije petomajskih izbora i promjena na vladi. Ljepi ljetni dan u sumraku. Pred hotelom nekoliko stolova i stolica neuredno razmještenih. Kefedžija podbočio se od prag na vratima. Gosti ulaze i izlaze. Za jednim stolom mnogo nji'h).

I Likar: E, pa dobro! Kažite vi meni tko nije promijenio bar jednu stranku?

Mate: Ajmo počet od mene. Bio sam radićevac, a sad integralni jugosloven.

II Likar: Bio sam radikal, a sad za Mačka.

Stric: Znate šta ću vam reći: Ja, ja . . . dakako, u tim momentima valja se znati snaći . . .

Sreski: Ja? Radikal, JNS, a sad opozicija.

Jedan sudac: A znate . . . A šta će te! Takva su vremena . .

More: Ja, bre, demokrat, radikal, JNS i ostajem Jeftičaner do zadnje kapi krvi. — Pa da vidiš more bre . . .

Toni: Ja, znate . . . enti bora . . došla su takova vremena da...

I Likar: (upada mu u riječ) Da bi trebalo sad jedno dobro janje na ražnju i ravanela...

Svi: (smiju se)

Toni (slatko se smije a zubi mu vodu činu).

I Likar: A vi šjor Beppo?

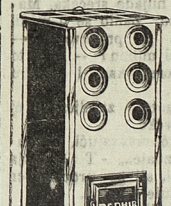
Šjor Beppo (koji je dotad svom susjedu zvanom „Sekrva" nešto prevećo tiho šaptao — odjednom ali ostro): Za ideju!

Svi: Živila ideja! Tako je!!!

II Likar (koji je slušao, kad se malo stišalo): Petere, daj mi još po čašice . . . Živila ideja . . . Tako je . . .

»Obad«.

Trgovina željezne robe
IVAN RELJA i DRUG - Šibenik

Bogat izbor raznih nožića za brijanje.

Skladište i samoprodaja štednjaka „Eva" za koje jamčimo za svaki komad.

Prodaja peći „ZEPHIR" i ostalih vrsta peći.

Cijene umjerene

Budite pretplatnici „Tribune"

VLAHOV
OKREPLJUJUĆI ŽELUDAČNI ELIXIR

KUĆA OSNOVANA GOD. 1861
ZDRAVSTENI GORKI LIKER SVJETSKOG GLASA
Proizvadja jedino
A. Vlahov
ŠIBENIK

Novela

Prevario sreću

Poznato je da bogatstva nose nesreće. Na novac se gomilaju nesreće kako god gruda raste. Jednostavno, gruda novca spetlja na sve strane nesreće kao što kamen u rijeci nakupi prut. A vlasnik postaje sakupljač nov-ca pod svaku cijenu. Stotine moraju biti okradene, unesrećene bijedom i bolestima da jedan uzmogne sa uži-vanjem rovati rukama po papirima i zlatu. A dovoljan je, kažem vam, ma i miris. Eto, na primjer, mali čovjek, činovnik, stavi svoticu na stranu. pa se i on pretvori u sakupljača. Hoće da ulog raste. Čovjek takav čuva se da potroši i jednu paru. Poznam jednoga koji je od svoje četiri hiljade plate svaki mjesec dvije hiljade uložio, a kad je ulog morao samo i za stotinu da smanji udarao je u kukinjavu: — Nemože se živjeti. Kriza. Čovjek mora da gladuje ako će na kraj da izađe.....

Takav je na primjer, Jakov Maslac. Bio je nestrpljiv na sporo raščenje svote od platice, pa je dan i noć razmišljao kako da raščenje požuri.

Slušajte njegove čežnje:

— Što misliš, brajko, da sad ovde u moru nadjemo da pliva torba, a ono u njoj pet—šest stotina hiljada. — I on se sve gurkao bliže obali da bude prvi. — A sad kaže, da se nasuče ovde jedan morski pas, a mi, kad ga razudimo, nađemo u njemu jednoga milionera sa novcem i dijamantima. — Zatim je tumačio šta bi učinio da nadje na putu lisnicu sa par stotina hiljada.

Više puta namjeravao je da igra na lutriji, ali mu se učinila preskupa. Znao je da usprkos najpovoljnijem računu vjerojatnosti može da ostane kratkih rukava. Jednoga dana primi reklamnu dopisnicu prodavača srećaka. Na dopisnicu je bio u krasnim bojama naslikan sretan čovjek kojemu nekakav anđelčić donosi snop mjehura sa natpisima masnih hiljada. Dugo je dopisnicu motrio kao da se u njoj krije neka tajna, neka formula. — Da ne znače ti mjehuri da je dobitak siguran kao mjehuri od sapunice? To ga upl.ši. Ali u isto doba izbije ideja. Digao je veselo glavu i obigrao u sanjarenju pola grada. Na koncu je veselo stupio u prodavaonu srećaka.

— Molim, kaže, pokažite mi sreće državne klasne lutrije. Sa užitkom izreče puni naslov.

Prodavaoc sa biskupskom važnošću iznese paket. Na hiljade srećaka. Maslac je osjetio jezu. Zanio se u misli. — Kako? gledao je prodavaoc. — Koja od njih nosi milion? — Može to jednako biti najgornja kao i koja u dubini.

Maslac izvadi notes i zabilježi u nj broj najgornje sreće.

— Tako, reče dovršavajući. Zahvaljujem. Ja samo znate.., -T je moja ideja, htio je reći, ali za prodavaoca to bi bilo malo interesantno.

Prodavaoc je buljio nerazumijevajući. Zamišljeno skloni omot.

Jakov zastade pred dućanom. Kako? Gornja srećka. I u lutriji može da bude kakve podvale. Prodavaoc podmetne srećkicu, kad ono — ništa, falsifikat. Ne. Dakle uzmimo iz sredine.

— Oprostite, gospodine, prevario sam se. Pokažite, molim, sreće još jednom.

— Čemu to? Hoćete li kupiti srećku ili ne?

— Valjda je slobodno pogledati robu. Mislim da je to trgovački običaj... i onako nemate posla.

Trgovac mrzovoljno popusti.

Jakov nježno pređe rukama preko mekanog mirisavog omota. Zabruji par puta po rubovima. Htio je da se posluži kakvim vračbinama, ali mu nije ništa padalo na um, pa samo zabilježi broj.

Tako je izračunao po onoj: do tri puta bog pomaže.

Po prvom i drugom vučenju stoji on pred dućanskim izlogom u potrazi za svojim brojem i slavodobitno za ključuje da nije ništa dobio. Znači, treći put ima šezdeset posto više mogućnosti. I on će da kupi četvrtinu sreće. Uzeće baš taj broj. Tako će on da prevari sreću. Kad ono, a broj prodan.

Eto vidite šta sve čine tisakupljači. A ovo su oni lakše vrsti. Nema kod njih ni prijateljstva ni ljubavi. Dodje mu u posjet prijatelj, a on hladan kao led: boji se da mu pojede par dinara. I tako vam se tuđe ljudi jedan od drugoga a sve radi čega?

V. Kaleb.

Redukcija kreveta u Banovinskoj Bolnici u šibeniku

Jedan bezprimjeran postupak — Otpuštanje bolesnika iz bolnice

Kako je već poznato, prema odluci nadležnih vlasti broj kreveta u šibenskoj Banovinskoj Bolnici reduciran je za 75 posto, osim na kirurškom i veneričnom odjeljenju gdje je ova redukcija izvršena za 50 posto. Jedino redukcija nije sprovedena na duševnom i zaraznom odjeljenju. U srijedu je ovo naređenje počelo da se sprovodi u djelo, te su mnogi bolesnici otpušteni kući. Među njima se nalazio i dosta veliki broj bolesnika sa tuberkuloznog i venerićnog odjeljenja koji su, mada još bolesni, otpušteni kućama.

Dok se po državi sprovodi propaganda za čuvanje od tuberkuloze i venerićnih bolesti, dok se osnivaju društva za borbu protiv ovog zla i priređuju antituberkulozne sedmice, dotle se u interesu štednje bolesnici nesmu puštaju kući, da neboteći budu rasadnici ovih bolesti. Kada se je čulo da prelstoji ova redukcija nije se moglo pomisliti dà će takova šta moći da se sprovede u djelo i da će nadležni u interesu štednje zane mariti zdravlje naroda. Potreba štednje ne može da bude opravdanje za ovakovu jednu stvar? Tu štednju nije trebalo sprovesti na ovaj način i pustiti bolesnike da kod svojih siromašnih kuća bespomoćno umiru dovodeći u opasnost svoju okolicu

Nelijepi su se prizori mogli vidjeti pri otpuštanju bolesnika iz bolnice. „Četvero nejake djece čeka me kući, a ja idem noseći im tuberkulozu", govorila je jedna žena sa suzama u očima, jedva se držeći na nogama. Mnogi od njih začuđeno su gledali oko sebe, ne shvatajući sve ovo, dok im se građanstvo uklanjalo sa puta zgrađavajući se nad ovakvim postupkom nadležnih.

Nije ovo prvi put da se reduciraju kreveti u bolnici. I prije godinu dana pokušano je isto, ali je energičnim protestima spriječeno još prije redukcije. Ovoga puta javnost je stavljena pred gotov čin, tako da su bolesnici otpušteni prije svake moguće interven cije. Očigledno je da se ovim htjela bezobzirno i na svaki način sprovesti ova redukcija.

Kako je ova bolnica jedina u sjevernoj Dalmaciji, broj bolesnika je uvijek bio veliki, jer su ovi krajevi bili upućeni isključivo nà nju. Vijest o otvaranju nove bolnice u Biogradu n-m primljeno je sa zadovoljstvom i tom prigodom isticano je od kolike je bilo potrebe otvaranje još jedne bolnice za ove krajeve. Međutim kao grom iz vedra neba došla je nemogućaodluka o redukciji kreveta pri bolnici u Šibeniku. I tako, kada se mislilo da će se otvorom nove bolnice udovoljiti jednoj vitalnoj potrebi ovih krajeva, bolesnici iz već postojeće bolnice otpuštaju se kući!! Dakle iz krajnosti u krajnost!

Platite pretplatu!

širite »TRIBUNU«

Među građanstvom Šibenika pokrenuta je akcija, da se svim silama poradi kod nadležnih kako bi se ukinula ova redukcija. Stvoren je jedan odbor, u koji su ušli viđeniji građani, te je ovaj izdao proglas, pozivajući predstavnike svih društava i ustanova da dođu u subotu 8 s. na veče u salon hotela „Krke" gdje će se riješiti šta treba da se poduzme.

Gradsko poglavarstvo u Šibeniku uputilo je prekjučer slijedeće brzojave:

Gospodinu
Ministru socijalne politike
i narodnog zdravlja
Beograd.

Po nalogu područnog Vam ministarstva vrši se navodno iz razloga opće štednje redukcija kreveta u ovdašnjoj banovinskoj bolnici, i to sedamdesetipet posto u svim odjeljenjima, a u kirurškom pedeset posto. Tako će se broj kreveta od dosadašnjih petstopedesetičetiri svesti na samih dvjesto. Od juče otpuštaju se mnogi bolesnici koji nisu ozdravili. Ta je neshvatljiva mjera kod stanovništva ovih krajeva izazvala krajnje negodovanje i razumljivi protest. Od nekoliko godina unatrag radi se na tome da se u Šibenskoj bolnici smanji broj kreveta, premda su godimice potrebe sve veće, čemu je dokaz sistematski porast bolesnika. Ne znamo koji je ovomu razlog i čime se on može opravdati, kada naprotiv Šibenik sveudilj traži proširenje svoje bolnice. Medjutim, do ove iznenadne odluke nije se pristupilo redukciji, jer su očevidno bili jaki razlozi koji su sprečavali tu drastičnu mjeru. Stojeći neotstupno na načelu: zdravlje naroda ne može da se podvrgne nikakovim obzirima štednje, u ime svega amošnjeg pučanstva vruće apeliramo na vas, gospodine ministre, da obustavite redukciju kreveta u šibenskoj bolnici, te da povučete odnosnu nemoguću odluku. Tražimo da se odmah ponovno uspostavi broj kreveta na raniju visinu, te da se povrate na liječenje svi otpušteni bolesnici. Pouzdano očekujemo, gospodine ministre, Vašu uvidjavnost i Vašu pomoć.

Pretsjednik gradske općine Šibenik
Marko Bačinić.

Gospodin,
Dr. Marko Kožul, Beograd
Narodna skupština

Nalogom Banske Uprave reduciran je broj kreveta u ovdašnjoj bolnici po odjeljenjima za 75 posto, te se otpuštaju mnogi još neozdravljeni bolesnici. Općina je uputila juče Ministru socijalne politike brzojavnu pretstavku. Ta mjera uzbudila je gradjanstvo u najvećem stepenu. Spremaju se javni protesti, pa se umoljavate, da kod nadležnog ministarstva hitno poradite, te da se sav založiie da se odluka o redukciji kreveta odmah povuče.

Pretsjednik gradske općine Šibenik
Marko Bačinić

„ILS" INDUSTRIJA LIJESA
TVORNICA SANDUKA - ŠIBENIK
Skladište svakosvrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

Uhapšenje radi bludnje

Ljudmila Koritnik iz Trbovlja i Nevija Jovičić iz Šibenika uhapšene su u četvrtak po organima pretstojništva radi sprovođenja bluda. Kada su dovedene na policiju stavljene su u zatvor gdje su u ćeliji priredile jednu malu demonstraciju. Dežurni policajac čuo je iz njihove sobe veliku lupu i viku. Kada im je prišao našao je obe kako bjesne po sobi, i u jednom momentu Ljudmila je udarila rukom u prozor te ga razbila porezavši se po ruci. I skoro kroz cijelu noć njih dvije su „demonstrirale" tako da je dežurni policajac bio na velikoj muci. Tek su se ujutro malo primirile.

Obe će biti kažnjenje, dok će se Ljudmila protjerati iz Šibenika.

Koncerat Mornarske glazbe

U nedjelju prije podne od 11-12 sati u gradskom perivoju održaće promenadni koncerat Mornarska glazba. — Program je, kao i zadnjih puta vrlo lijep, a sastoji se iz slijedećih komada:

1) *** „Živela Šumadija" Marš.
2) F. Blon: „Amazonka" Uvertira.
3) Valatenfel: „Espana" Valcer.
4) Halevy: Jevrejka" Fantasia.
5) Jakl: „Slovenski Biseri" Potpouri.
6) *** „Budjenje" Marš.

DIPLOMIRAO. Gosp. Milan Macura, sin protojereja Milana Macure, člana Eparh. Crkv. Suda diplomirao je ovih dana na pravnom fakultetu u Zagrebu. — Čestitamo.

Premještenje učitelja

G. ANTE MEŠTROVIĆ, učitelj iz Nina, premješten na Prosvjetno odelenje Banske uprave u Splitu.

G. ROMAN KRPAN, učitelj iz Dikla, premješten je u Savsku Banovinu.

G. JOSIP NEŠIĆ, učitelj iz Vrsi-a premješten je u Bibinje.

U SAOBRAČAJNOM VJESNIKU br. 38/35, sadržane su povlastice za prevoz kukuruza u unutrašnjem saobraćaju sa važnošću do 31 decembra 1935 god:

na 500 km	plaća se po	väg.	2520 d.
„ 600	„	„	„ 2570 „
„ 700	„	„	„ 2620 „
„ 800	„	„	„ 2670 „
„ 900	„	„	„ 2720 „
„ 1000	„	„	„ 2770 „

NA ČAST DOKTORA sveukupne medicine na beogrâdskom univerzitetu promoviran je dne 24 oktobra naš sugrađanin gosp. Kazimir Marašić brat sreskog veterinara u Biogradu n-m gosp. Ivana.

Najsrdačnije čestitamo

KINO „BALKAN" prikazuje samo u nedjelju i ponedjeljak španjolsku operetu „Ljubimac bogova".

Prigodom Dušnog dana izrađujem nadgrobne vijence počam od D. 60 pa unapred te bouquete uz vrlo umjerene cijene pa se preporučam cijenjenom gradjanstvu.

Unajmljuje se prostorije za kancelariju ili ambulantu, u najstrožijem centrumu.

Bolja obitelj primila bi gospodina na stan i hranu.

Intormaeije upitati u redakciji.